

Alla mæn thætta breeff hœra æller sea heelsar iak jngemunder j thorppe hœradzhyfdhinge iwi twhundar æværdheleka medh vaarom herra [.] Jak witnar ok konnukt gœr allom mannom medh thætta nœrvarande breeff · at aarit æfte gudz byrdh M^occc^olxx^oprimo vm tiisdaghin fore sanctæ andrisa dagh aa tvæggia hundars thinge · tha saalde skælikin man hannus skrædare ok hans hwsfrw · lucia · skælikom manne joane sigbranzsone thessom breeffœrara · tva œrtugh land iordh ok halvan aattande pœning jnnan ekeby j svedhwi sokn · fore^a tolf march pœninga / rættleka laghfœlgda ok vpbudhna / ok hemladhe fornœmpde hannus^b ok hans hwsfrw · joane ok hans arfwm thesamu iordh · baadhin medh sit iaa ok godhvilia til æværdhelika · ægho · ok stadhfeste thæt sama kœop medh vitnom ok skælum ok fastom the som hær nœmpnas / fœrst / alle j aarby / laurinz^c j agmunzstom / joan j vestunom / martin j valstaa / joan j fiællirstum / niclis j quidhinge / jngeualder dyekn j kumblum / jærunder j skoxstaa / magnus j halzsta / jngeualder j skilistum / olaf j helleby / ok sigge j sæby / fframledhis tha vitnar iak thæt · at joan sigbranzson giordhe skifte medh niclis j ekeby geenstan aa samu thingeno medh samu vitnom ok fastom sva at joan sigbranzson gaf niclise tvæ œrtughland af the fornœmpde iordhene · ok niclis gaf joane tw œrtugh land iordh j svedhwi · ok thær medh sælde niclis hanom tw^d pœningxland iordh j svedhwi fore fult værdh som theem baadhom aasampde / til thæs mere vitne ok skæl sæter iak mit jncighle fore thætta breeff · gyort ok giwit aar ok dagh ok stadh som fœrra ær sakt.

På en ur brevet skuren remsa sigill av ofärgat vax, randen med omskrift skadad (3 hjärtformade blad stolpvis ställda i sköld; jfr välbevarat ex. vidhängt DS X 111): + S' In[gem]vn[dv]s : [B]o[tv]itsson.

^a Bokstaven f skriven på raderat ok ms. ^b Ändrat från laurinz ms. ^c För upplösningen av abbreviaturen se not b. ^d Bokstaven w ändrad från u ms.

X 114.

1371 november 29.

Skurusäter.

Kungörelse, att Pável Bravidsson till skälig man Peter Thomasson för 15 mark pgr sålt sin ägott i Långserum (i Ö. Ryds socken) med en årlig avkastning av 7 öre. Tolv fastar (i Skärkinds härad) uppräknas varibland häradshövdingdomhavanden Magnus (Fadersson), som också sigillerat brevet.

Orig. på perg. (22,5 × 9,3 cm; 9 rader), Sv. Riksark. (= RPB 1021). — Handstilen återfinnes även i breven 1366 29/9 och 4/10 (DS 7424 och 7429) samt i 1371 30/11 (DS X 115). Ordet ”i” skrives genomgående ”hij” eller ”hii”. I detta brev noteras dessutom den sällsynta objektiva formuleringen (d. v. s. 3. pers. istället för 1. pers.; jfr t. ex. brev 1356 24/3 = DS 5576 och 1367 25/1 = DS 7497, och se H. Bresslau, Handbuch der Urkundenlehre, 3. uppl. 1958, I s. 5); formellt saknar således brevet utfärdare.

Om Peter Thomassons tidigare jordförvärv i Långserum jfr brev 1369 3/11 (RPB 906), 1370 9/4 och 5/10 (RPB 930 och 969) samt 1371 9/1 (DS X 12).

Theth skaal allum mannum witerlekit wara aat pawall brawizson hawer latit skælekum manne pætare thomasa syni sin ægholoot hii langsrwme swm ^a-ær siw œra-^a affradhe næær by ok fiarran · [meth]^b fiskewaatnum ok allum Thes bysins tillaghwm fore fæmtaan marcher pœninga [.] thæssin joordh æær lagleka wpbwdden ok laghstaandhin [.] thesse ærw fastamænnene aat thee foor næmdho joordh swasum æær bootwidher hii frøø · ønder hii ælleby · waste hij widgallum · gwthorber hii widhby · thyrghels hii skaarpathorpe · inge kanunker · pætar finwizson ·

ærwaaster hij lundabirke · hoomsteen hij widhby [,] ingeldher hij brwta^c kærre · thore hij høristathorpe · meth magnose swm æer hii hærazhøfdhinghans staat · som siit jnsigle hawer hæer fore saath · wtgiwit hij skwrusæ[t]rum^d løgheedaghen fore adwaant^e Anno domini M^o ccc^o lxx^o Primo.

På baksidan: littera de yfra lanxrum

Sigillet bortfallet från den ur brevet skurna remsan.

^{a-a} På rasur ms. ^b Saknas ms, men jfr DS 7424 och 7429 samt DS X 115. ^c I radslut utan bindstreck ms. ^d skwrusærum ms. ^e Bokstaven n ändrad från e ms.

X 115.

1371 november 30.

Katarina Nilsdotter överlåter till skälig man Thomas i Hännebjörke och hans son Peter sin ägodel i Ås (i Örtomtsocknen) omfattande 1 och 1/24 attung, vilken jord såsom varande arvegods hade tilldömts dessa. Katarina erkänner sig härför ha uppburit hela köpesumman, nämligen 80 mark i så gott mynt, att 4 1/2 mark utgöra 1 mark silver, och ger härads hövdingen i Bankekindes härad fullmakt att lämna fasta på jorden ifråga.

Orig. på perg. (20,6 × 10,3, uppveck 1,9 cm; 13 rader), Sv. Riksark. (= RPB 1022). — För skrivaren se DS X 114. Dokumentet är jämte Jon Upplänningss dombrev 1370 efter 13/1 (RPB 912), Anders Mattssons dombrev 1381 31/10 (RPB 1642) och Olofs i Solhult fastebrev 1381 27/11 (RPB 1650) vidfäst riddaren Sten Bengtssons dombrev 1399 19/8 (RPB 3005) medelst det sistnämndas sigillremsa, och dessutom hade redan tidigare de fyra äldre breven på liknande sätt sammanfogats med varandra. Hur denna knippa tillkommit framgår av nedanstående schematiska översikt, vilken utgår från det översta brevet i knippan:

{	1399 19/8 (RPB 3005)
	1381 27/11 (RPB 1650)
	1381 31/10 (RPB 1642)
	1371 30/11 (DS X 115)
	1370 efter 13/1 (RPB 912)

Dateringen har här genom rasur ändrats från 1371 till 1361, och på samma sätt ha årsangivelserna i ovan nämnda brev från 1370 (RPB 912) och 1381 (RPB 1642 och 1650) ändrats till 1360 respektive 1361. Eftersom RPB 912 är ett å Bo Jonssons vägnar utfärdat lagmansdombrev, och Magnus Knutsson var lagman i Östergötland 1347—1363, medan Bo Jonsson är belagd som sådan först 1366 (se t. ex. S. Engström, Bo Jonsson I, 1935, s. 109), kan detta brev omöjligt vara från 1360. Det torde i samtliga fall vara fråga om senare manipulationer med dateringen, vilka kunna ha gjorts i samband med den tvist om äganderätten till godset i Ås, som får antagas ha föregått dombrevet av 1399 (RPB 3005).

Allum mannum thetta breff høra ok see skaal thet witerlekit wara at jak katrin niclissa dottir kænns mik hawa latit skælekum mannum thomase hij hændilbirkæ ok hans son pætare min ægholwt hii ase suasum æer een attunger ok een halwer tholf[t]e^a ok meth allum thees bysins tillaghum næer by ok fiærran ok hii ænghe wndaan takno [,] hwiliki[n]^b som thera rættho byyrdh waar ok thøm waar til dømp[t]h^e [,] fore fyrumsinnum thiwhgh markir aff swa godho minth som lødhwghmaark gaalth halff fæmte mark · thæssa foor næmdho joordh affhændhe jak mik ok minom arwm ok^d thøm fornæmda thomase ok ha[n]s^e son pætare til æwærdheleka ægho ok thera arwa ok kannis jak mik fulleleka^f ok wæel bethaladha wara [,] fore thy bidher jak hærazhøfdhwngan hii ba[n]kakindhæ^g hærådhe ok fwilla makth giwer att han thøm faast later aat the fornæmd[o]^h joordh [,] atⁱ thetta matte thees stadhlekarin wara bedhes jak